

Název práce: Bydlení Vršovická
Jméno autora: Markéta Kašparová
Typ práce: Diplomová práce
Fakulta: Fakulta architektury
Ústav: Ústav urbanismu 15119
Akademický rok: 2022/2023, ZS
Vedoucí práce: Ing. arch. Michal Kuzemský
Odborná asistentka: Ing. et Ing. arch. Petra Kunarová
Oponent práce: Ing. arch. Matěj Hunač

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zadání a úvod

Tématem diplomního projektu je bydlení ve městě. Úkolem práce bylo navrhnout intenzivní bydlení. Pochopitelnou strukturu adekvátní místu a místnímu kontextu s důrazem na řešení veřejného, semi-veřejného a soukromého prostoru. Bydlení v neposlední řadě komfortní, ekonomické a pohodlné.

Řešená parcela se nachází na úpatí významné ulice Vršovická, na prominentním místě, v širším centru Prahy, v těsné blízkosti Havlíčkových sadů, protékajícího Botiče a nádraží Praha-Vršovice. Kontext místa je velmi vrstevnatý a rozmanitý. V bezprostředním okolí tvořen jak výstavbou solitérní, více či méně respektující uliční a stavební čáru, tak výstavbou pevně blokovou. Zároveň zde nacházíme velké množství veřejných prostranství a parkové zeleně. V tomto sousedství vnímám záměr diplomantky zrušit na stavební parcele stávající čerpací stanici a zároveň i odstranit objekty sloužící v současné chvíli mateřské škole a využít zadanou parcelu v rámci akademické práce na maximum - zahustit ji bydlením jako správné rozhodnutí.

Analýza

Analýza území a zjištěné informace, byť graficky úsporně zpracované, jsou pro uchopení návrhu dostatečné. Práce na pochopení kontextu byla zjevně věnována zejména osobním prohlídkám místa i jeho širšího okolí. V návrhu je tato snaha vystihnout atmosféru a kolorit prostředí patrná. Prověření parcely koláží měřítkem obdobných bytových souborů staveb a známých veřejných prostranství hodnotím jako vhodně zvolený nástroj.

Urbanismus

Urbanistická stopa objektů a výsledná hmota domu umožňuje do většiny dispozic dostat slunce jižní a východozápadní orientace. Směrem k zimnímu stadionu Hasa dům drží uliční čáru, neobrací se k němu zády a plnohodnotně tím dotváří Sámovu ulici. V bočních ulicích hmota domu ustupuje od hranice pozemku a vytváří předprostor pronajimatelným komerčním jednotkám v parteru. Toto ustoupení dobře reaguje zejména směrem k sousední nové bytové výstavbě, kde částečně vynahrazuje a doplňuje veřejný prostor, který je u tohoto bytového souboru tvořen pouze parkovištěm supermarketu.

Směrem k ulici Vršovická se dům staví kolmo. Koncové větve se k ulici přimykají - drží nároží, prostřední dvě si od ulice naopak drží odstup. Uliční čáru zde definuje zeď. Práce s tématem zdi, která z principu rozděluje a znepřístupňuje, zde nepůsobí samoučelně. Dostatečně chrání soukromý prostor dvorů, zároveň však s přiléhající ulicí komunikuje. Je místy perforovaná, aby umožnila vstup, průhled či průjezd a v jednom místě je přímo nabourána přízemním objektem pronajimatelné jednotky, na kterou za zdi navazuje její polosoukromý dvorek. Cesta podél zdi tak není monotónní a tato uvážená míra práce s otvory přináší momenty překvapení, zvědavosti a místy vybízí k zastavení. Prostory za zdi působí přesvědčivě a neformálně.

Hierarchie veřejných, sdílených a soukromých venkovních prostor působí přirozeně. Míra intimity společného a ryze soukromého (předzahrádky bytů v parteru) a jejich oddělení je zpracována uvěřitelně a dle mého názoru uměřeně.

Architektura a materiálové řešení

Dům svým zpracováním působí, jako by zde stál již léta. Neformální, civilní přístup k architektuře navrženého bytového souboru vnímám veskrze pozitivně. Estetika domu a zpracování fasád je v dobrém slova smyslu neklidná, při prvním pohledu až těžko uchopitelná. V druhém plánu je však vidět, že se jedná o precizně komponovaný dům i přes to, že zároveň pracuje i s jistou mírou nahodilosti vycházející z funkčních a dispozičních potřeb, doplněnou o materiálové čistě dekorativní prvky. V této hře však vnímám i slabinu návrhu - nevyužitý potenciál. Dům zejména ze vzdálenějších pohledů může působit při své nekonečné rozehranosti ve všech rovinách až rozbitě. Snad záměrně se chová stejně sám k sobě (do svých dvorů) tak ke svému okolí. Myslím si však, že jistá míra uklidnění či práce s estetikou „vnitřní“ a „vnější“ by domu slušela.

Rozhodně se však jedná o dům pravdivý, vrstevnatý, který přiznává své vnitřní uspořádání, hierarchii a vnitřní dispozice, s velkým množstvím kompozičních, materiálových i funkčních detailů od integrovaného posezení a stříšek před jednotlivými vstupy po plně prosklená schodišťová jádra.

Dispozice a provoz

Dispozici domů obsluhuje devět racionálně umístěných schodišťových jader. Typologie dispozic bytů je zvolena převážně centrální, kde hlavní obytný prostor slouží jako obsluhující pro zbylé místnosti. Dispozice bytů svým uspořádáním, až na drobné výjimky 1kk bytů, umožňují prosvětlení vždy alespoň ze dvou světových stran. Tyto vzdušné nekonfekční dispozice s průchozími pokoji a koupelnami (trend, který ze současné bytové výstavby v českých zemích spíše vymizel) nabízí velkou míru variability užívání a fungování v prostoru. Svou dostředností téměř pobízí ke komunitnímu způsobu bydlení v různých formátech rodin či v rámci spolubydlení, zároveň však se zachováním potřebného soukromí a dostatečné kapacity hygienického zázemí.

Dispozice bytů jsou vzdušné, s důrazem na kontakt a propojení s exteriérem (i v rámci velkorýsých balkónů/lodžii), pracují s průhledy a nečekanými momenty. Složení a různorodost bytů je bohatá a je patrné, že všem bytům i těm nejmenším, třebaže jen severně orientovaným, byla věnována stejná velká míra pozornosti. Poměr komunitních prostor (prádelny, klubovny a sdílené střešní terasy se zázemím) vnímám na 500 obyvatel jako vhodně zvolený, jenž dále podporuje sousedství a spjatost se svým bezprostředním okolím. Funkci bydlení pak dobře doplňují pronajímatelné jednotky a „ateliéry“ v parteru.

Parkování v podzemních garážích je vyřešeno v principu uspokojivě, nicméně jako vhodnější bych provozně vnímal využití pro parkování a sklepy rovnoměrně všechny čtyři větve podzemní stavby.

Prezentace

Prezentace projektu, včetně tištěné verze, je na vysoké úrovni a byla jí věnována, stejně jako celému projektu, viditelně značná péče. Grafika situace, jednotlivých půdorysů všech podlaží a bytů je čitelná. Vizualizace jsou přesvědčivé a vystihují zamýšlenou atmosféru návrhu.

Hodnocení

Práci i přístup diplomantky hodnotím bezpochyby jako nadstandardní. Práce obsahuje mnoho důsledných racionálních i s citem zvolených rozhodnutí. Diplomní projekt hodnotím stupněm **A (výborně)**.

V Praze dne 30. 1. 2023

Ing. arch. Matěj Hupal